

Uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w okresie programowania 2014-2020

11 lipca 2014 r.

FORMULARZ ZGŁASZANIA UWAG

L.p.	Przepis	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi
1	Rozdział 3. Słowniczek pojęć W pkt 1.a:(...) ilekroć jest mowa o beneficjencie, chodzi również o partnera(...) W pkt 1.f: partner – podmiot (...), realizujący wspólnie z beneficjentem (...)	Brak spójności definicji. Należy zweryfikować definicje pojęć, tak by były jednoznaczne i nie powodowały problemów interpretacyjnych rzutujących m.in. na kwalifikowalność kosztów.	
2	Rozdział 3. Słowniczek pojęć Definicja: r) zamówienie – umowę odpłatną, zawartą pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane	Należy zweryfikować definicję zamówienia, tak by nie wykluczała ona umów o dzieło.	Słowniczek definiuje zamówienia jako każdą odpłatną umowę której przedmiotem są usługi, dostawy (jeśli chodzi o umowę nazwaną z Kodeksu Cywilnego) lub roboty budowlane. Taka definicja nie obejmuje np. umów o dzieło oznaczonych co do tożsamości. Umowa dostawy dotyczy bowiem wytworzenia i dostarczenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku.
3	Rozdział 3 Słowniczek pojęć Definicja: o) wykonawca – osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która ubiega się o realizację zamówienia, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie realizacji zamówienia.	Niespójność definicji wykonawcy z personelem projektu. Należy jednoznacznie zaklasyfikować osoby fizyczne, realizujące pracę we własnym imieniu do jednej lub drugiej grupy.	Dla każdej z grup: personel i wykonawcy zapisy Wytycznych przewidują różne zasady finansowania. Tak skonstruowane definicje mogą powodować problemy interpretacyjne.
4	Rozdział 4, pkt 14: <i>Dostosowanie przepisów wytycznych programowych do nowo wprowadzonych przepisów Wytycznych jest każdorazowo przeprowadzane przez właściwą IZ PO w terminie 6 miesięcy od daty, o której mowa w pkt 13.</i>	Zmiany w wytycznych horyzontalnych i wytycznych programowych powinny być wprowadzane równolegle, tak by nie występowały problemy interpretacyjne, które przepisy mają zastosowanie do danego beneficjenta.	Częste zmiany wytycznych dot. kwalifikowalności wydatków utrudniają beneficjentom realizację projektów, podnoszą ryzyko realizacji przedsięwzięć realizowanych przy wsparciu środków UE. Przy założeniu, że to dostosowanie jest odroczone w czasie należy jednoznacznie określić, że beneficjenta obowiązują wyłącznie wytyczne programowe , by nie występowały

			problemy z interpretacją, jakie przepisy mają zastosowanie dla danego beneficjenta.
5	<p>Rozdział 4, pkt. 15 - 17. Cel, zakres regulacji oraz obowiązywanie wytycznych</p> <p><i>Do oceny kwalifikowalności poniesionych wydatków stosuje się wersję Wytycznych obowiązującą w dniu poniesienia wydatku, z zastrzeżeniem pkt 16.</i></p> <p><i>Do oceny zasad zawierania umów realizowanych w ramach projektu, stosuje się wersję Wytycznych obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania prowadzącego do jej zawarcia, gdy zawarcie umowy z wykonawcą następuje na skutek przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia.</i></p> <p><i>W pozostałym zakresie do oceny zasad zawierania umów, mają zastosowanie postanowienia Wytycznych obowiązujące w dniu zawarcia umowy z wykonawcą w ramach projektu.</i></p> <p><i>W przypadku, gdy ogłoszona w trakcie realizacji projektu (po podpisaniu umowy o dofinansowanie) wersja Wytycznych wprowadza rozwiązania korzystniejsze dla beneficjenta, zasady ewentualnego ich stosowania w projekcie określa IZ PO.</i></p>	Należy umożliwić Beneficjentom realizację projektów w oparciu o wytyczne obowiązujące na etapie składania wniosku o dofinansowanie lub podpisania umowy o dofinansowanie, z możliwością stosowania rozwiązań korzystniejszych w przypadku zmiany tych wytycznych w trakcie realizacji projektu.	<p>Narzucanie obowiązku stosowania wytycznych obowiązujących na etapie rozpoczęcia postępowania mającego na celu wybór wykonawcy lub ponoszenia wydatku, a nie zapisów dokumentów aktualnych w trakcie planowania działań / wydatków, może znacząco utrudnić realizację projektu lub doprowadzić do braku jego wykonalności (szczególnie w przypadku istotnych zmian wytycznych), w sytuacji, kiedy zmiana wytycznych następuje tuż przed lub w dniu wszczęcia postępowania.</p> <p>Ponadto nieuzasadnione jest uzależnienie możliwości stosowania korzystniejszych zapisów Wytycznych od decyzji IZ PO. Może to prowadzić do nierównego traktowania beneficjentów, wynikającego z uznaniowości decyzji IZ</p>

6	<p>Rozdział 4, pkt. 18 Cel, zakres regulacji oraz obowiązywanie wytycznych <i>Każdy zainteresowany podmiot może zwrócić się na piśmie do właściwej instytucji zaangażowanej w realizację PO z prośbą o dokonanie interpretacji postanowień Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków obowiązujących w ramach PO dla konkretnego stanu faktycznego. W pierwszej kolejności pytania należy kierować do właściwej instytucji będącej stroną umowy.</i></p>	<p>Obecny zapis wytycznych może sugerować, iż pytania dotyczące kwalifikowalności wydatków zadawać może jedynie podmiot, który podpisał umowę o dofinansowanie (<i>pytania należy kierować do właściwej instytucji będącej stroną umowy</i>). Należy jednoznacznie wskazać, iż prawo zadawania pytań instytucjom zaangażowanym we wdrażanie programów operacyjnych przysługuje również podmiotom planującym ubieganie się o dofinansowanie lub przygotowującym się do podpisania umowy, z uwagi na fakt, iż rozstrzygnięcie istotnych kwestii związanych z zasadami realizacji projektu, w tym w szczególności kwalifikowania wydatków, może być kluczowym czynnikiem determinującym decyzję o ubieganiu się o wsparcie (złożenie dokumentacji aplikacyjnej / podpisanie umowy).</p> <p>Ponadto należy uruchomić bazę on – line wszystkich rozstrzygnięć / interpretacji wydanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie poszczególnych programów operacyjnych (dokumenty powinny być dostępne po usunięciu wrażliwych danych podmiotu występującego z zapytaniem). Pozwoli to na dostęp do wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym otrzymaniem dofinansowania i ograniczy liczbę zadawanych pytań dotyczących tych samych zagadnień.</p>	<p>Wprowadzenie rekomendowanych rozwiązań (doprecyzowanie grupy podmiotów mających możliwość złożenia zapytania do instytucji, prowadzenie bazy wszystkich rozstrzyganych przypadków) usprawni proces ubiegania się o wsparcie i rozliczania dofinansowanych projektów i pozwoli na ich realizację w oparciu o jednolite rozumienie zapisów dokumentów obowiązujących w programie operacyjnym, a tym samym zmniejszy liczbę i skalę błędów popełnianych przez beneficjentów. Możliwość uzyskania informacji jeszcze przed złożeniem wniosku o dofinansowanie pozwoli lepiej poznać zasady związane z realizacją projektów – zwiększy świadomość obowiązków nałożonych na beneficjentów.</p>
7	<p>Rozdział 4, pkt. 18: <i>W przypadku wątpliwości dotyczącej rozstrzygnięcia danej kwestii instytucja ta powinna zwrócić się odpowiednio do IP PO lub IZ PO. W przypadku, gdy interpretacja uzyskana od IP PO budzi wątpliwości, zainteresowany podmiot może zwrócić się do IP PO z wnioskiem o skierowanie pytania do IZ PO.</i></p>	<p>Proponujemy taki zapis tego przepisu: <i>W przypadku wątpliwości dotyczącej rozstrzygnięcia danej kwestii instytucja ta powinna zwrócić się odpowiednio do IP PO lub IZ PO. W przypadku pytania skierowanego do IP PO, instytucja ta powinna potwierdzić wydaną przez siebie interpretację z właściwą IZ PO przed jej upublicznieniem.</i></p>	<p>Przepisy wytycznych powinny być tak skonstruowane by były jednoznaczne i ich właściwe zastosowanie nie wymagało dodatkowych interpretacji. Niemniej jednak mogą zdarzyć się sytuacje, w których beneficjenci będą potrzebować więcej informacji nt. określonego przepisu w odniesieniu do ich specyficznej sytuacji i tak rozumiemy możliwość wnioskowania o przygotowania informacji.</p> <p>Nie może jednak zachodzić sytuacja, w której 2 różne IP PO w różny sposób interpretują ten sam przepis, a dodatkowo</p>

		Interpretacja wystosowana przez IP PO powinna być każdorazowo uzgadniania z IZ PO tak by była to potwierdzona informacja, niepodlegająca zakwestionowaniu przez IZ PO.	obowiązek potwierdzenia otrzymanej interpretacji w instytucji zarządzającej, jeśli budzi ona wątpliwości, spoczywa na beneficjencie. Każdorazowo interpretacja IP PO powinna być weryfikowana z IZ PO, a tym samym powinna być wiążąca dla wszystkich beneficjentów.
8	Rozdział 5.3, punkt 5 Naruszenie zasady trwałości oznacza konieczność zwrotu przez beneficjenta (z wyłączeniem państwowych jednostek budżetowych) środków otrzymanych na realizację projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości oraz skali naruszenia trwałości projektu – w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U.2009 Nr 157 poz. 1240).	W Wytycznych nie zostało wyjaśnione, dlaczego z konsekwencji przewidzianych wobec naruszenia trwałości projektu mają być wyłączone państwowe jednostki budżetowe.	Należy zadbać o równość beneficjentów wobec prawa. Pożądane jest, aby wszystkie projekty, zwłaszcza te o charakterze systemowym – które najczęściej są domeną państwowych jednostek budżetowych – zachowały swoje efekty.
9	Rozdział 6.2 pkt 4 wydatkiem kwalifikowanym jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki: g) został należycie udokumentowany	Zapis nieprecyzyjny. Należy określić prawidłowy sposób dokumentowania wydatków.	
10	Rozdział 6.4 Zasada faktycznego poniesienia wydatku Pkt. 1 <i>Z zastrzeżeniem szczegółowych warunków i procedur ponoszenia wydatków określonych przez IZ PO, do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez:</i> a) beneficjenta, b) partnera, w przypadku projektów realizowanych z udziałem partnera,	W kontekście m.in. tego przepisu konieczne jest uporządkowanie definicji beneficjenta, która zgodnie z Rozdziałem 3. Słowniczek pojęć obejmuje wszystkie 3 wskazane w przepisie kategorie (beneficjent, partner, podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków).	Obecny, niespójny w poszczególnych częściach <i>Wytycznych</i> , sposób ujęcia podmiotów, które są uprawnione do ponoszenia wydatków związanych z realizacją projektu (szczegółowa lista zawarta w punkcie 6.4 oraz ograniczenie się do sformułowania „beneficjent” w punkcie 6.3), może sugerować, że katalog podmiotów mogących ponosić poszczególne rodzaje wydatków jest szerszy niż wynikający z definicji „beneficjenta” zawartej w Słowniczku pojęć. Należy ujednoclić stosowanie poszczególnych pojęć w całym dokumencie, w szczególności chodzi o definicję i zastosowanie pojęcia: beneficjent

	<i>c) podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków wskazany w umowie o dofinansowanie projektu.</i>		
11	Rozdział 6.5 Konkurencyjność wydatków pkt 5. zamawiający, o którym mowa w pkt 2 lit. a, stosuje podstawowe tryby udzielania zamówienia, tj. przetarg nieograniczony lub ograniczony.	Realizacja działań przez podmioty, które z mocy prawa stosują ustawę PZP nie powinna być ograniczana przez zapisy Wytycznych.	
12	Rozdział 6.5 Konkurencyjność wydatków Pkt 4 <i>W przypadku gdy na podstawie obowiązujących przepisów prawa innych niż ustawa Pzp wyłącza się stosowanie ustawy Pzp, zamawiający, o którym mowa w pkt 2 lit. a, przeprowadza zamówienie z zastosowaniem tych przepisów</i>	Niezrozumiały przepis. Należy go doprecyzować.	Niejasne jest w do czego odnosi się sformułowanie: „tych przepisów” – jeśli w zamiarze Autorów wytycznych „tymi przepisami” są przepisy PZP to zapis wytycznych jest nieskuteczny. Jeśli dla podmiotów wyłączonych z PZP na mocy innych ustaw, regulacje z PZP miałyby mieć zastosowanie – winne one być opisane w wytycznych. Zapis, że „stosuje się PZP” tam gdzie prawo tego nie przewiduje – nie ma mocy. Jeśli zaś określenie „tych przepisów” ma dotyczyć wytycznych – przepis należy przereklamować.
13	Rozdział 6.5 Konkurencyjność wydatków Pkt 14 <i>Za nienależyte wykonanie zamówienia, np. z tytułu opóźnień z winy wykonawcy/nieprawidłowej realizacji zamówienia / niekompletnego wykonania zamówienia (w tym np. nieprzestrzegania warunków gwarancji) zamawiający stosuje kary przewidziane w umowie zawieranej z wykonawcą. W razie niezastosowania kar należy pisemnie udokumentować przyczyny ich niezastosowania</i>	Należy doprecyzować jak należy rozliczać ewentualne kary uzyskane w od wykonawców, którzy naruszyli warunki umowy.	

14	<p>Rozdział 6.5.1 punkt 1 a) i):</p> <p><i>Zasady konkurencyjności nie stosuje się do:</i></p> <p><i>a) zamówień, do których nie stosuje się ustawy PZP, których przedmiotem są:</i></p> <p><i>i) usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych, które nie są w całości opłacane przez beneficjenta, lub z których korzyści nie przypadają wyłącznie beneficjentowi dla potrzeb jego własnej działalności.</i></p>	<p>Popieramy wyłączenie usług związanych z pracami badawczymi oraz pracami rozwojowymi z procedury konkurencyjnej oraz proponujemy następujące brzmienie przepisu:</p> <p><i>i) usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych</i></p> <p>bez dodatkowego zawężania tej kategorii. Niejasne jest, na czym polega różnica pomiędzy „usługami w zakresie badań naukowych” a „świadczeniem usług badawczych”. Gdyby to były dwie rozdzielne kategorie usług powyżej zaproponowany zapis powinien być uzupełniony o „świadczenie usług badawczych”</p> <p>Ponadto należy wyjaśnić, jakie typy usług wchodzi „w zakres” badań naukowych.</p>	<p>Propozycja rezygnacji z następującego fragmentu: „które nie są w całości opłacane przez beneficjenta” z jednej strony wynika z faktu, że jest to zapis niezrozumiały, tzn. nie jest jasne, czy fakt dofinansowania tych usług ze środków UE jest sytuacją, którą ten zapis opisuje (wówczas jest on zbędny), czy chodzi np. o partycypowanie w kosztach jakiegoś dodatkowego podmiotu, np. partnera. Wówczas uprzywilejowanie projektów, w których ryzyko wydatkowania środków rozłożone jest na 2 lub więcej podmiotów, nie jest uzasadnione. Z drugiej strony, w przypadku usług w całości opłacanych przez beneficjenta ze środków własnych zapisy wytycznych nie mają zastosowania.</p> <p>Jeśli chodzi natomiast o zapis: „z których korzyści nie przypadają wyłącznie beneficjentowi dla potrzeb jego własnej działalności” propozycja usunięcia wynika z tego, jest on niejednoznaczny i nieweryfikowalny. Trudno zdefiniować zamknięty katalog korzyści w przypadku prac badawczych i rozwojowych, a tym samym jednoznacznie przypisać je do określonych adresatów lub też ograniczyć odnoszenie korzyści z efektów tych prac wyłącznie do beneficjenta, odnosi je bowiem np. podmiot realizujący te prace (nowa wiedza naukowców, możliwość wykorzystania efektów pracy w innych projektach, pracach naukowych).</p>
15	<p>Rozdział 6.5 Konkurencyjność wydatków, pkt. 2 b)</p> <p><i>Wytyczne nakładają obowiązek stosowania zasady konkurencyjności dla zamówień:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• przekraczających wartość 20 000 zł netto przez podmioty, które nie są zobowiązane do stosowania ustawy PZP,</i> <i>• których wartość nie przekracza progów określonych w PZP i przekracza 20 000 zł netto przez podmioty zobowiązane do stosowania ustawy PZP.</i> 	<p>Kwota graniczna, powyżej której beneficjent zobowiązany jest do stosowania zasady konkurencyjności, powinna być zbieżna z wartością zamówień, dla których możliwe jest udzielanie ich bez stosowania procedur zamówień publicznych, określoną w znowelizowanej ustawie PZP, tj. 30 000 EUR netto.</p> <p>Dla zamówień o wartości pomiędzy 20 000 zł a 30 000 EUR netto rekomendowane jest wprowadzenie obowiązku przeprowadzenia rozeznania rynku oraz określenie wymogów w zakresie udokumentowania tych działań.</p> <p>Zamówienia o wartości poniżej 20 000 zł netto powinny być realizowane zgodnie z</p>	<p>W perspektywie 2007 – 2013 próg dla obowiązku stosowania zasady konkurencyjności wynosił 14 tys. EUR czyli analogicznie do wówczas obowiązujących przepisów PZP.</p> <p>Z uwagi na znacząco rozbudowane zapisami <i>Wytycznych</i> wymagania dotyczące wyboru wykonawców działań w ramach projektu przy zastosowaniu zasady konkurencyjności, w celu zmniejszenia biurokratycznych obciążeń beneficjentów w przypadku zamówień o niskiej wartości konieczne jest podniesienie kwoty granicznej do poziomu określonego w znowelizowanej ustawie PZP dla zamówień udzielanych z wolnej ręki (30 000 EUR).</p> <p>Równoczesne wprowadzenie obowiązku dokonania rozeznania rynku w przypadku zamówień o wartości nieprzekraczającej wartości granicznej (między 20000 zł a 30000 EUR) nie doprowadzi do naruszenia zasad wyboru wykonawców z</p>

		wewnętrznymi zasadami wyboru wykonawców danego beneficjenta.	zachowaniem konkurencyjności.
16	<p>Rozdział 6.5.1 Zasada konkurencyjności</p> <p><i>Zamówienia udzielane przez beneficjenta nie będącego podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy Pzp zgodnie z art. 3 ustawy Pzp nie mogą być udzielane podmiotom powiązanym z nim osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między beneficjentem lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w imieniu beneficjenta lub osobami wykonującymi w imieniu beneficjenta czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy a wykonawcą, polegające w szczególności na: (...)</i></p>	<p>Wytyczne definiują otwarty katalog powiązań, co oznacza, że istnieje więcej przesłanek, które mogą świadczyć o powiązaniach i każdorazowo występowanie powiązań powinno być weryfikowane.</p> <p>Proponujemy zrezygnować z fragmentu zapisu: „w szczególności”.</p>	<p>Takie ograniczenie spowoduje domknięcie katalogu sytuacji, które świadczą o powiązaniach, przy czym niezależnie od tego domknięcia niektóre rodzaje powiązań nie są jednoznacznie identyfikowalne (wyjaśnienie w uwagach poniżej), co także stwarza ryzyko dla Beneficjentów.</p>
17	<p>Rozdział 6.5.1 Zasada konkurencyjności, pkt. 6</p> <p><i>Wytyczne wprowadzają bezwzględny zakaz udzielania zamówień podmiotom powiązanym osobowo lub kapitałowo z beneficjentem. Wykluczenie obejmuje także podmioty, z którymi beneficjent pozostaje „w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób”.</i></p>	<p>Sugerowane jest złagodzenie tego zakazu i umożliwienie udzielania zamówień podmiotom powiązanym w sytuacjach uzasadnionych np. względami ekonomicznymi, po uzyskaniu zgody instytucji wdrażającej.</p> <p>Ponadto należy doprecyzować, jak rozumiane będzie „pozostawanie w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób” podczas gdy przepis mówi o relacji podmiotów, a nie osób fizycznych.</p>	<p>Tak bezwzględny, jak określony w <i>Wytycznych</i>, zakaz zlecania zamówień podmiotom powiązanym, nie wynika z przepisów UE i de facto stanowi nieuzasadnione ograniczenie konkurencji na rynku, zwłaszcza w sytuacji dostępu do wysokospecjalistycznych, zaawansowanych technologicznie produktów lub usług oraz wiedzy chronionej.</p> <p>W związku z powyższym brak jest uzasadnienia dla tak restrykcyjnego (wręcz dyskryminacyjnego) sposobu traktowania zamówień dla podmiotów powiązanych. W sytuacji, gdy zamawiający dochowa starań i dokona wyboru dostawcy zgodnie z zasadą konkurencyjności (wykaże, że oferta od podmiotu powiązanego jest najbardziej korzystna ekonomicznie lub brak jest innych dostawców na rynku, którzy są w stanie</p>

		<p>zaoferować daną usługę / produkt), nie będzie podstaw dodatkowego ograniczania obrotów z powiązanymi podwykonawcami.</p> <p>Należy również podkreślić, że w przypadku najbardziej innowacyjnych projektów często zachodzi konieczność zakupu know-how lub praw własności przemysłowej / licencji od spółek powiązanych (np. inne centrum B+R w ramach grupy kapitałowej). Bardzo często dotyczy to wiedzy niepatentowalnej, której ujawnienie może rodzić znaczące negatywne skutki dla beneficjenta, podmiotu powiązanego lub grupy. W związku z tym jest uzasadnione, by w wyjątkowych okolicznościach możliwe było odstępstwo od zakazu generalnego, a ewentualne wątpliwości były rozstrzygane przez instytucję wdrażającą.</p> <p>Ponadto definicja powiązania przytoczona w <i>Wytycznych</i> może budzić wątpliwości w określeniu, czy dane podmioty są powiązane, dlatego niezbędne jest jednoznaczne wskazanie, w jaki sposób rozumiany jest <i>stosunek prawny lub faktyczny mogący budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób</i>.</p> <p>Jest to szczególnie istotne w kontekście organizacji zrzeszających członków, takich jak Konfederacja Lewiatana, Analizując ten zapis powstaje pytanie, czy jeśli mówimy o bezstronności „tych osób” możemy to odnosić do relacji osoba prawna – osoba prawna. Wydaje się, że nie i określenie „tych osób” powinno z zapisu zostać usunięte (dla jasności).</p> <p>Dla Lewiatana zapisy tak sformułowane będą jednak mimo wszystko problematyczne. Przy niekorzystnej interpretacji mogą oznaczać, że wszyscy członkowie będą musieli być wykluczeni z grona podmiotów przyjmujących zlecenia, chociaż nie mają żadnego wpływu na decyzję o wyborze. Dla organizacji opierających się na stosunkach członkostwa taki zapis jest ryzykowny, bowiem nawet stosując go i wykluczając członków (zachowując ostrożność wobec przepisów wytycznych), może okazać się że w sposób nieuprawniony i niezgodnie z powszechnie obowiązującym prawem (wytyczne nie stanowią takiego źródła dla wykonawców) Beneficjent będzie wyłączać z możliwości realizacji zamówień te podmioty, które są jego</p>
--	--	---

			członkami. Powstaje pytanie, czy z tego tytułu po stronie wykluczonych nie pojawią się uzasadnione roszczenia wobec Beneficjenta - ewidentnie bowiem jest to sytuacja, w której fakt członkostwa powoduje dyskryminację.
18	Rozdział 6.5.1, punkt 8 b): <i>Protokół postępowania o udzielenie zamówienia, o którym mowa w pkt 4 lit. b, zawiera co najmniej:</i> <i>b) wykaz ofert, które wpłynęły do beneficjenta w odpowiedzi na zapytanie ofertowe wraz ze wskazaniem daty wpłynięcia oferty do beneficjenta oraz z podaniem tych danych z ofert, które stanowią odpowiedź na warunki udziału w postępowaniu i kryteria oceny ofert.</i>	Umieszczanie wszystkich wskazanych w tym punkcie informacji w protokole jest bezzasadne, rodzi jedynie nieuzasadnione obowiązki biurowe po stronie beneficjenta. Należy odróżnić rolę protokołu od gromadzenia i archiwizowania dokumentacji projektowej. Proponujemy zrezygnować z tego punktu.	Proponowany zakres protokołu jest zbyt szczegółowy. Zwracamy uwagę że dokument ten w obecnej formie jest wyciągiem ze wszystkich ofert, tymczasem powinien on przede wszystkim opisywać procedurę oceny. W tym świetle, data wpłynięcia oferty nie jest istotną informacją (istotne jest jedynie, czy oferta wpłynęła w terminie). Zwracamy także uwagę, że publikowanie treści ofert może naruszać tajemnicę przedsiębiorstw.
19	Rozdział 6.5.1 Zasada konkurencyjności	Przy stosowanej w Wytycznych definicji zamówienia i umiejscowieniu wymogów dotyczących braku powiązań w rozdziale dotyczącym konkurencyjności powstaje pytanie czy w przypadku braku obowiązku stosowania zasady konkurencyjności (mała kwota) obowiązek braku powiązań musi być przestrzegany.	Definicja zamówienia oraz umiejscowienie zapisów dotyczących powiązań pozwalają na dwie skrajne interpretacje.
20	Rozdział 6.5.1 Zasada konkurencyjności, Pkt 7 <i>Dla udokumentowania zawarcia umowy z wykonawcą i protokołu konieczna jest forma pisemna; dla pozostałych czynności związanych z udzieleniem zamówienia dopuszczalna jest forma elektroniczna i faks.</i>	Należy zmienić zapis na następujący: (...) dla pozostałych czynności związanych z udzieleniem zamówienia dopuszczalna jest forma elektroniczna lub faks.	Przy zaproponowanym w Wytycznych zapisie należałoby stosować obowiązkowo obie formy jednocześnie, tzn. formę elektroniczną i faks do tych samych czynności. Forma „lub” pozwala zastosować jedną lub drugą formę.
21	Rozdział 6.5.1 Zasada konkurencyjności, Pkt 11 <i>W przypadku, gdy pomimo właściwego</i>	Należy jednoznacznie określić, które przepisy rozdziału 6.5.1 nie mają zastosowania. Jeśli wszystkie także należy to wskazać.	Niejasne jest, czy sformułowanie „bez zachowania procedury” oznacza możliwość rezygnacji ze wszystkich przepisów sformułowanych w rozdziale 6.5.1, w tym np. związanych z

	<p><i>upublicznienia zapytania ofertowego:</i> <i>a) wpłynie tylko jedna ważna oferta – uznaje się zasadę konkurencyjności za spełnioną,</i> <i>b) nie wpłynie żadna oferta – dopuszcza się zawarcie umowy z wykonawcą wybranym bez zachowania procedury, o której mowa w niniejszym podrozdziale.</i></p>		występowaniem powiązań między beneficjentem a wykonawcą.
22	<p>6.5 Konkurencyjność wydatków pkt. 13 <i>Dodatkowo, w opisie przedmiotu zamówienia zamawiający może określić wymagania dotyczące zatrudnienia osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub osób, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, oraz ograniczyć możliwości złożenia oferty wyłącznie do podmiotów ekonomii społecznej.</i></p>	<p>Konieczne jest uzupełnienie opisu o jednoznaczne wskazanie charakterystyki podmiotów (formy prawne) traktowanych jako podmioty ekonomii społecznej. W obecnej wersji <i>Wytycznych</i> definicja podmiotów ekonomii społecznej nie została zawarta.</p>	<p>Ze względu na fakt, iż możliwe jest ograniczenie grupy potencjalnych oferentów do podmiotów ekonomii społecznej konieczne jest wskazanie, jakie podmioty prawa stanowią tę kategorię podmiotów lub wskazanie cech, którymi powinny się charakteryzować takie podmioty. Doprecyzowanie wskazanej kwestii jest konieczne, aby możliwości płynące z postanowień <i>Wytycznych</i> mogły być faktycznie realizowane bez ryzyka, iż instytucje przeprowadzające kontrole projektu zarzucą beneficjentowi bezprawne ograniczenie dostępu do zamówienia. Biorąc pod uwagę fakt, iż jak wynika z pkt. 15 <i>Wytycznych</i> „w przypadku naruszenia przez zamawiającego trybu udzielania zamówienia określonego w niniejszym podrozdziale, właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać całość lub część wydatków za niekwalifikowalne”, brak zdefiniowania pojęcia <i>podmiot ekonomii społecznej</i> może ograniczyć efektywne wykorzystywanie możliwości płynących z <i>Wytycznych</i> ze względu na obawę przed uznaniem wydatków poniesionych w związku z zamówieniem za niekwalifikowany.</p>
23	<p>6.7 Zakaz podwójnego finansowania</p>	<p>Z uwagi na możliwość kumulacji pomocy publicznej zgodnie z zapisami art. 8 ust. 3 lit. b) Rozporządzenia nr 651/2014 wskazane jest doprecyzowanie postanowień pkt 6.7.3 lit b) <i>Wytycznych</i> dotyczących współfinansowania ze środków unijnych tego samego kosztu kwalifikowanego w ramach różnych źródeł pomocy, przy założeniu, że dofinansowanie z kolejnego schematu nie będzie sprzeczne z zasadami podwójnego finansowania. Warto wskazać (na przykładzie), jakie przypadki</p>	<p>Stworzenie jednolitych wytycznych dotyczących definicji podwójnego finansowania i możliwości kumulowania pomocy z różnych źródeł na te same wydatki kwalifikowane obowiązujących we wszystkich programach operacyjnych zapewni spójne podejście do omawianej kwestii wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych.</p>

		otrzymania dofinansowania na ten sam wydatek stanowią, a jakie nie stanowią podwójnego finansowania - w obecnej wersji <i>Wytycznych</i> zawarto takie uszczegółowienie jedynie w odniesieniu do projektów, w których nie występuje pomoc publiczna.	
24	Rozdział 6.12.3 Ust. 1	<p>Proponujemy dodanie przepisu definiującego rodzaje leasingu wraz z cechami charakterystycznymi dla danego typu, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) W ramach projektu możliwe jest zastosowanie leasingu finansowego, operacyjnego lub zwrotnego. <ol style="list-style-type: none"> a. Leasing finansowy może być stosowany w przypadku dzierżawy instalacji lub sprzętu oraz musi obejmować obowiązek zakupu aktywów po wygaśnięciu umowy dzierżawy b. Leasing operacyjny może być stosowany w przypadku dzierżawy/najmu gruntów i budynków, trwającej przez okres co najmniej pięciu lat od przewidywanego terminu zakończenia projektu inwestycyjnego w przypadku dużych przedsiębiorstw lub trzech lat w przypadku MŚP c. Leasing finansowy oraz leasing operacyjny może przybrać postać leasingu zwrotnego. 	Przepisy UE, w tym rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu wskazują na warunki, w których wydatki poniesione w formie leasingu mogą być uznane za kwalifikowalne (art. 14 ust. 6). Wydaje się właściwe analogiczne określenie tych warunków na potrzeby wytycznych, w tym wskazanie, iż leasing finansowy musi obejmować obowiązek zakupu aktywów, a leasing operacyjny odnosić się wyłącznie do wynajmu/ dzierżawy gruntów/ budynków
25	Rozdział 6.12.3 Pkt 1. W przypadku zastosowania w ramach projektu finansowania w drodze leasingu, wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest część raty leasingowej związanej ze spłatą kapitału przedmiotu umowy leasingu przez	<p>Propozycja zmiany brzmienia:</p> <p>W przypadku zastosowania w ramach projektu finansowania w drodze leasingu, wydatki kwalifikujące i warunki kwalifikowalności wydatków zostały określone w Podrozdziale 6.12.3.1</p>	<p>W przypadku leasingu finansowego przewiduje się 2 typy wydatków kwalifikowalnych, tj. raty leasingowe i refundację wydatków poniesionych przez leasingodawcę. Obecne zapisy wytycznych sugerują, że raty leasingowe będą podstawowym typem wydatków, a refundacja wydatków poniesionych przez leasingodawcę, będzie stanowiła rodzaj wyjątku od ogólnej zasady.</p> <p>W ocenie Lewiatana takie odejście jest niezasadne, a oba typy</p>

	beneficjenta, z zastrzeżeniem pkt 3 Podrozdziału 6.12.3.1		wydatków powinny być traktowane równorzędnie, bez wskazywania typu dominującego.
26	Rozdział 6.12.3.1	Proponujemy uzupełnić zapisy o następujące stwierdzenie: Zobowiązanie do nabycia przedmiotu leasingu może przypadać na termin późniejszy niż termin zakończenia umowy o dofinansowania/ termin zakończenia projektu.	Uznanie możliwości, że zobowiązanie do nabycia przedmiotu leasingu może przypadać na termin późniejszy niż termin zakończenia projektu ma odpowiedzieć na problem projektów, w których kwalifikowanie wydatków finansowanych w leasingu nie było możliwe lub było możliwe w ograniczonym stopniu (tzn. kwalifikowalne były jedynie raty leasingowe przypadające na okres realizacji projektu, niezależnie od faktu, że nabywany przedmiot był niezbędny do realizacji projektu) ze względu na fakt, że termin umowy leasingu był dłuższy niż okres realizacji projektu.
27	Rozdział 6.12.3.1., ust. 3 W przypadku, gdy partnerem beneficjenta jest firma leasingowa (leasingodawca), oraz zachowane są warunki ogólne, o których mowa w podrozdziale 6.12.3, do współfinansowania może kwalifikować się wydatek poniesiony przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego beneficjentowi w związku z realizacją projektu. W takim przypadku wydatki poniesione przez beneficjenta na opłacenie rat związanych z leasingiem tego dobra stanowią wydatki niekwalifikowalne.	Propozycja uzupełnienia przepisu: W przypadku, gdy partnerem beneficjenta jest firma leasingowa (leasingodawca), oraz zachowane są warunki ogólne, o których mowa w podrozdziale 6.12.3, do współfinansowania może kwalifikować się wydatek poniesiony przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego beneficjentowi w związku z realizacją projektu, pod warunkiem zawarcia umowy partnerstwa pomiędzy beneficjentem a leasingodawcą przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, w której beneficjent upoważnia firmę leasingową do poniesienia wydatku. W takim przypadku wydatki poniesione przez beneficjenta na opłacenie rat związanych z leasingiem tego dobra stanowią wydatki niekwalifikowalne. Umowa partnerstwa dotyczy upoważnienia do poniesienia wydatku przez leasingodawcę na rzecz beneficjenta. Obowiązkowy zakres upoważnienia określone są w wytycznych programowych.	Kluczowym zagadnieniem z punktu widzenia możliwości stosowania opcji refundacji wydatku poniesionego przez leasingodawcę jest określenie charakteru i zakresu umowy pomiędzy beneficjentem a leasingodawcą. Proponujemy, aby wytyczne wskazywały, iż umowa partnerstwa musi zawierać upoważnienie do poniesienia wydatku, a treść takiego upoważnienia została uszczegółowiona na poziomie wytycznych programowych. Jednocześnie należy wyjaśnić, iż umowa partnerstwa, o której mowa w cytowanym przepisie nie będzie polegać na współrealizacji projektu oraz może być ograniczona do zakupu określonego dobra inwestycyjnego na rzecz beneficjenta, zgodnie z upoważnieniem.

28	Rozdział 6.12.3.1., ust. 5	Wykreślenie przepisu.	Przepisy UE, w tym ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, w art. 14, jasno wskazują na sytuację, w których możliwe jest stosowanie leasingu operacyjnego i finansowego. W związku z tym ocena zastosowania danej formy leasingu jest zbędna – przy określonych warunkach instytucja nie powinna mieć możliwości zakwestionowania wyboru formy leasingu a sam wybór zależy wyłącznie od typu wydatku.
29	6.12.3.3 ust. 2	<p>Propozycja zmiany brzemienia:</p> <p>Wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania, w przypadku leasingu operacyjnego jest część kapitałowa raty leasingowej płacona przez leasingobiorcę w ramach leasingu zwrotnego lub wydatek poniesiony przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego beneficjentowi w związku z realizacją projektu, pod warunkiem zawarcia umowy partnerstwa pomiędzy beneficjentem a leasingodawcą przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, w przypadku leasingu finansowego. Współfinansowanie UE nie może posłużyć do ponownego nabycia danego dobra.</p>	Leasing zwrotny może przybierać formę zarówno leasingu operacyjnego, jak i finansowego, a więc zasadne jest wskazanie obu kategorii wydatków kwalifikujących, o których mowa we wcześniejszych przepisach.
30	<p>Rozdział 6.16 Koszty związane z angażowaniem personelu Pkt 11</p> <p><i>Wydatki na wynagrodzenie personelu są kwalifikowalne pod warunkiem, że ich wysokość odpowiada stawkom stosowanym u beneficjenta poza projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na analogicznych stanowiskach.</i></p>	<p>Proponujemy rozszerzenie zapisu w następujący sposób:</p> <p><i>Wydatki na wynagrodzenie personelu są kwalifikowalne pod warunkiem, że ich wysokość odpowiada stawkom stosowanym u beneficjenta poza projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na analogicznych stanowiskach lub na stanowiskach wymagających analogicznych kwalifikacji.</i></p>	Nie zawsze możliwe jest bezpośrednie odniesienie do stawek stosowanych na analogicznych stanowiskach, bo takie przed realizacją projektu mogły nie funkcjonować, dlatego proponujemy rozszerzenie zapisu na porównanie stanowisk o analogicznych kwalifikacjach.

31	<p>Rozdział 6.16 Koszty związane z angażowaniem personelu</p> <p>Przypis na str. 54 <i>Oddelegowanie należy rozumieć jako zmianę obowiązków służbowych pracownika na okres realizacji projektu (okres ten może wynosić więcej niż 3 miesiące).</i></p>	<p>Należy zweryfikować zapis przypisu, bo sugeruje on, że oddelegowanie nie obejmuje zaangażowania krótszego niż 3 miesiące.</p>	
32	<p>Rozdział 6.16 Koszty związane z angażowaniem personelu, Pkt 8 b</p> <p><i>Wydatki związane z zaangażowaniem osoby wykonującej zadania w projekcie lub projektach są kwalifikowalne, o ile:</i></p> <p><i>b) łączne zaangażowanie zawodowe tej osoby w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych beneficjenta i innych podmiotów, nie przekracza 250 godzin miesięcznie.</i></p>	<p>Bezzasadne jest oczekiwanie ewidencji działań pozaprojektowych (nie finansowanych z Funduszy Europejskich) wobec osób świadczących usługi na podstawie elastycznych form zatrudnienia i umowy o współpracy.</p> <p>Proponujemy przeformułowanie zapisu i podkreślenie, że limit 250 godzin dotyczy jedynie działań współfinansowanych z Funduszy Europejskich oraz środków własnych beneficjenta.</p>	<p>Proponowana zmiana polegająca na uwzględnieniu w limicie 250 godzin łącznego czasu pracy osób zaangażowanych w projekty finansowane ze środków unijnych także zadań wykonywanych w ramach działań własnych beneficjenta (w tym finansowanych ze środków własnych) jest negatywnie oceniana przez Konfederację Lewiatan – dane konieczne do zebrania dla spełnienia tego przepisu wykraczają poza zakres informacji, jakiego pracodawca lub zleceniodawca może żądać od osoby realizującej zadania na rzecz danego projektu/projektów.</p> <p>Ponadto ograniczenia tego typu nie przyczyniają się do bardziej efektywnego wykorzystania środków i skuteczniejszej realizacji zakładanych w projektach celów.</p> <p>W skutek przyjęcia takiej zmiany w przepisach, osoba zaangażowana w projekcie lub projektach realizowanych przez danego Beneficjenta będzie musiała informować go o wszystkich realizowanych zadaniach, także tych finansowanych z innych źródeł, tzn. o wszystkich umowach i zleceniach realizowanych na rzecz innych pracodawców/ zleceniodawców. W takim przypadku informacja nt. czasu pracy i realizacji zadań dotyczyć będzie także zleceń, które nie są finansowane ani ze środków UE, ani nawet ze środków własnych danego Beneficjenta. Oznacza to także konieczność ewidencjonowania wszystkich czynności, nawet incydentalnych zleceń o niewielkim wymiarze. Trudno znaleźć uzasadnienie oraz podstawę prawną do archiwizowania tego typu informacji (informacje nt. zatrudnienia lub realizacji zadań na rzecz innego pracodawcy/zleceniodawcy) przez Beneficjenta danego projektu lub projektów. Udzielanie tego typu informacji innym pracodawcom może wręcz naruszać tajemnicę danego przedsiębiorstwa.</p>

			<p>Przepisy Wytycznych prowadzą do nieuzasadnionego gromadzenia danych o innych aktywnościach zawodowych (także wykraczających poza projekty finansowane z funduszy strukturalnych i funduszu spójności) nie związanych z realizacją projektu/projektów.</p> <p>Ponadto w przypadku zawarcia przez strony umowy cywilnoprawnej mamy do czynienia z tzw. zatrudnieniem niepracowniczym. Nie stosują się więc do niej przepisy Kodeksu pracy dotyczące czasu pracy, tym bardziej nie ma uzasadnienia dla wprowadzania ograniczeń godzinowych limitów zaangażowania. Treść zmian Wytycznych nie uwzględnia także, iż czas pracy osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą nie jest regulowany w żadnym akcie prawnym. Tym samym zastosowanie w jego przypadku limitów godzinowych jest nieadekwatne do specyfiki prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>Co więcej taka konstrukcja przepisów oznacza, że Beneficjent może się opierać jedynie na oświadczeniach osób, których ten wymóg dotyczy, ale odpowiedzialność za prawdziwość oświadczenia przerzucona jest na Beneficjenta. Dodatkowo – skoro takie zaangażowanie na poziomie poniżej 250 godzin ma być utrzymane przez cały okres zaangażowania do projektu Beneficjent powinien okresowo weryfikować, czy zaangażowanie personelu poza projektem nie uległo zmianie. W naszej ocenie zapis jest sztuczny, trudny do zweryfikowania, przerzuca odpowiedzialność za nieprawidłowości na Beneficjenta i w związku z tym powinien być przeformułowany.</p>
33	<p>Rozdział 6.16 Koszty związane z zaangażowaniem personelu, pkt 10</p> <p><i>Wydatki związane z zaangażowaniem personelu projektu są kwalifikowalne, o ile ewidencja, o której mowa w pkt 9 lit. b, jest rejestrowana w systemie informatycznym przez beneficjenta lub personel projektu zgodnie z Wytycznymi w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej oraz umową</i></p>	<p>Należy uzupełnić informację o sposobie funkcjonowania systemu, przy założeniu, że jest to system zewnętrzny – administrowany przez IZ lub też informacji o wymaganiach odnośnie systemu, jeśli to ma być własny system danego beneficjenta.</p>	<p>Konieczność rejestrowania zaangażowania personelu projektu w systemie informatycznym jest nowym wymogiem w stosunku do lat 2007-2013. Trudno określić (nie znając procedur z tym związanych) jakie będzie to stanowić obciążenie dla beneficjentów, a jakie korzyści przyniesie realizatorom projektów oraz IZ PO.</p>

	<i>o dofinansowanie.</i>		
34	<p>Rozdział 6.16.1 punkt 1:</p> <p><i>Umowa o pracę z osobą stanowiącą personel projektu obejmuje wszystkie zadania wykonywane przez tę osobę w ramach projektu lub projektów realizowanych przez beneficjenta, co jest odpowiednio udokumentowane zgodnie z pkt. 2 lit. c. Tym samym, nie jest możliwe angażowanie takiej osoby przez beneficjenta do realizacji żadnych zadań w ramach tego lub innego projektu na podstawie stosunku cywilnoprawnego.</i></p>	<p>Proponujemy umożliwienie angażowania personelu projektu na podstawie stosunku cywilnoprawnego w projekcie, w którym jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w danym projekcie lub do realizacji zadań w innym projekcie w przypadku zadań pojawiających się okresowo lub ad hoc, a wymagających dodatkowego zaangażowania.</p>	<p>Beneficjent powinien mieć możliwość zawierania umów cywilnoprawnych na realizację zadań ad hoc, jednorazowych lub krótkotrwałych bez konieczności każdorazowego zmieniania zakresu umowy o pracę. Chodzi np.: o działania stricte eksperckie (przygotowanie ekspertyzy, raportu) lub też działania o charakterze krótkotrwałym o charakterze wspierającym (np. rekrutacja uczestników na 1 wydarzenie realizowane w projekcie). Nie zawsze w przypadku takich zadań uzasadnione jest rozszerzanie zakresu obowiązków przewidzianych w umowie o pracę czy oddelegowaniu do zadań. W przypadku zmian w umowie o pracę wiąże się to z większym obciążeniem biurokratycznym.</p>
35	<p>Rozdział 6.16 oraz rozdział 6.16.1 pkt 8:</p> <p><i>Nagrody i dodatki, o których mowa w pkt 5 - 7, są kwalifikowalne do wysokości 40% wynagrodzenia podstawowego wraz ze składnikami, o których mowa w podrozdziale 6.16 pkt 2, 3 i 5, z zastrzeżeniem, że przekroczenie tego limitu może wynikać wyłącznie z aktów prawa powszechnie obowiązującego.</i></p>	<p>Przepis nie ma uzasadnienia (skąd ograniczenie kwalifikowalności nagród i dodatków do 40% ich wartości) i jest niejasny w kontekście innych przepisów związanych z kwalifikowalnością dodatków do wynagrodzeń.</p> <p>Co więcej w związku z różnymi zasadami rozliczania nagród, premii, dodatków i dodatkowego wynagrodzenia rocznego personelu mogą pojawić się błędy interpretacyjne dotyczące tego do której grupy zakwalifikować wydatek.</p>	<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych zasady dotyczące wszystkich dodatkowych składników wynagrodzenia są uregulowane w regulaminie pracy lub wynagradzania funkcjonującym co najmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku. W projektach współfinansowanych ze środków UE, dodatkowe składniki wynagrodzenia powinny zatem być kwalifikowalne proporcjonalnie do zaangażowania w projekcie i zgodne z regulaminem pracy. Inne ograniczenia, dotyczące konkretnych dodatkowych składników (w tym przypadku nagród i dodatków) nie powinny mieć miejsca.</p> <p>Ponadto nie jest jasne, czy premie, które często w sektorze prywatnym są stosowane w miejsce dodatkowego wynagrodzenia rocznego charakterystycznego dla sektora publicznego, są kwalifikowane proporcjonalnie do zaangażowania czy także w wysokości 40 %. Przepis odwołuje się m.in. do pkt. 5, w którym mowa o premiach i nagrodach, a odnosi się do nagród i dodatków.</p>

36	<p>Rozdział 8.1 Zasięg geograficzny kwalifikowalności dla EFS punkt 2:</p> <p><i>Projekty w ramach EFS są realizowane na obszarze objętym PO, przy czym projekty skierowane do osób w RPO obejmują osoby mające miejsce zamieszkania na terenie danego województwa.</i></p>	<p>Zapis w pierwszej części wymaga doprecyzowania jak rozumiana jest „realizacja projektu na obszarze objętym PO”.</p> <p>Druga część tego przepisu ogranicza wsparcie wyłącznie do osób zamieszkujących dane województwo.</p>	<p>Regionalizacja wsparcia określona jako realizacja projektu na obszarze objętym PO w naszej ocenie nie jest właściwym podejściem – może bowiem wykluczać prowadzenia istotnych z punktu widzenia działań, które powinny być zrealizowane poza granicami regionu (np. wspólne szkolenia, wymiana najlepszych praktyk, wykorzystanie infrastruktury niedostępnej w regionie, np. w projektach skierowanych do środowisk naukowych), a przy restrykcyjnej interpretacji, wykluczać partnerstwo z podmiotami z innego regionu. Takie podejście nie ma uzasadnienia merytorycznego. Projekt powinien przynosić wartość dodaną danemu regionowi, także dzięki wniesieniu zasobów i wiedzy spoza regionu (mieszkańcom, pracującym, funkcjonującym tam podmiotom) – miejsce jego realizacji jest wtórne.</p> <p>We wsparciu należy uwzględnić także osoby pracujące w danym województwie, by nie pozbawiać ich wsparcia w przypadku projektów mających na celu wsparcie pracowników danej firmy – istnieje możliwość, że część pracowników danego podmiotu mieszka w innym województwie.</p>
37	<p>Rozdział 8.1 Zasięg geograficzny kwalifikowalności dla EFS punkt 4 e:</p> <p><i>IZ PO może zgodzić się, aby projekt był realizowany poza obszarem objętym programem oraz poza terytorium Unii, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:</i></p> <p><i>e) komitet monitorujący wyraził zgodę na projekt lub rodzaje projektów, których to dotyczy.</i></p>	<p>Zapis niejasny. Należy doprecyzować zapis dotyczący sposobu akceptacji projektu lub rodzajów projektów przez komitet monitorujący.</p>	<p>Należy w szczególności wyjaśnić, czy możliwość realizacji projektów poza obszarem UE będzie zatwierdzana przez przygotowanie takich projektów (np. kryteria wyboru projektów będą to regulować) czy też KM będzie akceptował konkretne projekty, które już przeszły etap oceny, w tym także wyłonione w konkursie.</p>
38	<p>Rozdział 8.2 Kwalifikowalność uczestników projektu Pkt 2:</p> <p><i>Każdy uczestnik jest kwalifikowalny, o ile można uzyskać jego dane osobowe lub dane podmiotu niezbędne do określenia wspólnych wskaźników produktu, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do</i></p>	<p>Należy rozdzielić zapis dotyczący osób i podmiotów, by był jednoznaczny.</p>	<p>W przypadku podmiotów nie ma możliwości pozyskania danych takich jak płeć, status na rynku pracy, itp.</p>

	rozporządzenia EFS, tj. m.in. płeć, status na rynku pracy, wiek, wykształcenie, NIP. Brak uzyskania wszystkich wymaganych danych, uniemożliwia traktowanie go jako uczestnika projektu		
39	<p>Rozdział 8.2 Kwalifikowalność uczestników projektu Pkt 3 f:</p> <p><i>Z chwilą przystąpienia do projektu każdy uczestnik projektu podpisuje deklarację uczestnictwa w projekcie, która zawiera co najmniej:</i></p> <p><i>f) zobowiązanie uczestnika projektu do przekazania informacji na temat sytuacji po opuszczeniu projektu, z zastrzeżeniem pkt 4.</i></p>	Nieuzasadnione zastosowanie zastrzeżenia pkt 4. Proponujemy usunąć ten fragment zapisu („z zastrzeżeniem pkt 4), zwłaszcza, że poniżej znajduje się informacja odnosząca się do wszystkich liter: a-f, dotycząca odwołania do pkt 4.	Niezrozumiałe użycie sformułowania „z zastrzeżeniem pkt 4”
40	<p>Rozdział 8.3 Podstawowe zasady konstruowania budżetu projektu finansowanego ze środków EFS</p> <p><i>Pkt 1. W ramach projektów współfinansowanych z EFS koszty projektu są przedstawiane we wniosku o dofinansowanie w formie budżetu zadaniowego. Dodatkowo w załączniku do wniosku o dofinansowanie wykazywany jest szczegółowy budżet ze wskazaniem kosztów jednostkowych, który jest podstawą do oceny kwalifikowalności wydatków projektu na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.</i></p> <p><i>Pkt 9. Przy rozliczaniu poniesionych wydatków nie można przekroczyć łącznej kwoty wydatków kwalifikowanych w ramach projektu (...). Ponadto</i></p>	Proponujemy rezygnację z oceny budżetu szczegółowego i kosztów jednostkowych, skoro podstawą rozliczenia jest budżet zadaniowy.	<p>Praktyka realizacji projektów w latach 2007-2013 pokazuje, że zasada rozliczania beneficjentów ze zrealizowanych zadań w ramach projektu na podstawie budżetu zadaniowego, a nie budżetu szczegółowego nie zawsze była stosowana. Pomimo stosowania budżetów zadaniowych niektóre IP PO prosiły o wyjaśnienia/uzasadnienia wydatków poniesionych przez Beneficjentów, jeśli nie były one wykazane w budżecie szczegółowym.</p> <p>Ponadto nie ma także uzasadnienia negocjowanie poszczególnych kategorii budżetowych (a jest to częsta praktyka przed podpisaniem umowy o dofinansowanie), przy założeniu, że w projekcie można realizować wydatki, których nie przewidział budżet szczegółowy.</p> <p>Przepisy związane z wydatkowaniem środków zabezpieczają racjonalne i efektywne zarządzanie budżetem.</p>

	<p><i>obowiązują limity wydatków wskazane w odniesieniu do każdego zadania w budżecie (...) przy czym poniesione wydatki nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu, przedkładanym na etapie wyboru projektu. IZ PO rozlicza beneficjenta ze zrealizowanych zadań w ramach projektu.</i></p>		
41	<p>Rozdział 8.4 Koszty pośrednie w projektach finansowanych z EFS pkt 5:</p> <p><i>Koszty pośrednie rozliczane są ryczałtem, zgodnie z poniższymi wskaźnikami:</i></p> <p>a) 25 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości do 1 mln zł włącznie,</p> <p>b) 20 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 1 mln zł do 2 mln zł włącznie,</p> <p>c) 15 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 2 mln zł do 5 mln zł włącznie,</p> <p>d) 10 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości przekraczającej 5 mln zł – z zastrzeżeniem pkt 6.</p>	<p>Ze względu na nowy katalog kosztów ujmowany w kosztach pośrednich konieczne jest zrewidowanie maksymalnych poziomów kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem.</p> <p>Proponujemy następujące zapisy: Koszty pośrednie rozliczane są ryczałtem, zgodnie z poniższymi wskaźnikami:</p> <p>a) 30 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości do 1 mln zł włącznie,</p> <p>b) 25 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 1 mln zł do 2 mln zł włącznie,</p> <p>c) 20 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 2 mln zł do 5 mln zł włącznie,</p> <p>d) 15 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości przekraczającej 5 mln zł – z zastrzeżeniem pkt 6.</p> <p>Taka propozycja nadal nie odpowiada poziomom obowiązującym w latach 2007-2013 i powinna być uzasadniona właściwym oszacowaniem na podstawie projektów realizowanych w perspektywie 2007-2013. Charakter projektów nie ulega bowiem zmianie.</p>	<p>Dla projektu o wartości 1 mln zł, przy założeniu poprzednich granicznych limitów kosztów (koszty pośrednie – 8% kosztów bezpośrednich = 74 074 zł, koszty zarządzania – 25 % wartości projektu = 250 000 zł) łącznie koszty zarządzania i koszty pośrednie stanowią 35 % kosztów bezpośrednich.</p> <p>Dla projektu o wartości 5 mln zł, przy założeniu poprzednich granicznych limitów kosztów (koszty pośrednie – 5% kosztów bezpośrednich = 238 095 zł, koszty zarządzania – 15% wartości projektu = 750 000 zł) stanowią łącznie 20,75% kosztów bezpośrednich.</p> <p>Zaproponowane limity stanowią drastyczne ograniczenie tych limitów, w przypadku projektów o wartości 1 mln zł prawie o 40%, a w przypadku projektów o wartości 5 mln zł o 25%. Trudno uzasadniać takie zmiany wyłącznie zmniejszeniem obciążeń biurokratycznych wynikających z rozliczania tych kosztów ryczałtem.</p> <p>Realizacja projektów partnerskich wymaga koordynacji i rozliczenia działań u każdego partnera projektu. Nieuwzględnienie tego w limitach kosztów spowoduje uprzywilejowanie projektów realizowanych przez jeden podmiot (z ewentualnym podwykonawstwem).</p>

		Należy także zwiększyć limity kosztów pośrednich dla projektów realizowanych w partnerstwie.	
42	<p>Rozdział 8.4 Koszty pośrednie w projektach finansowanych z EFS punkt 8 i punkt 10:</p> <p><i>8) Wskaźnik kosztów, o którym mowa w pkt 5 i 6, jest wskazany w umowie o dofinansowanie. Wskaźnik ten jest podstawą do rozliczania kosztów pośrednich we wnioskach o płatność w zależności od wysokości przedstawianych do rozliczenia wydatków bezpośrednich, zgodnych z budżetem projektu. Wskaźnik podlega weryfikacji zarówno na etapie oceny wniosku o dofinansowanie, jak i końcowego rozliczenia projektu.</i></p> <p><i>10) Na wysokość kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem mają wpływ nie tylko koszty bezpośrednie wykazane we wnioskach o płatność, lecz również wszelkiego rodzaju pomniejszenia, które są dokonywane w ramach projektu (np. w związku z szacunkowym budżetem lub korektami finansowymi).</i></p>	W związku z faktem, że w kosztach pośrednich ujmowane są także koszty zarządzania i zabezpieczenie realizacji projektu, które to są kosztami stałymi w projekcie niezależnie od stopnia wydatkowania środków przeznaczonych na zadania merytoryczne, nieuzasadnione jest powiązanie wysokości możliwych do rozliczenia kosztów pośrednich od stopnia wydatkowania kosztów bezpośrednich. Proponujemy rezygnację z przytoczonego przepisu.	Przyjęcie przez Beneficjentów stałych kosztów wynagrodzenia dla koordynatora oraz osób odpowiedzialnych za administrację projektu oraz jego rozliczanie może skutkować koniecznością ponoszenia części tych kosztów przez samego Beneficjenta (ze środków własnych) w przypadku wygenerowania oszczędności w zadaniach merytorycznych. Powiązanie zaproponowane w wytycznych będzie sprzyjać nieracjonalnym wydatkom w projekcie po to tylko by całkowicie wykorzystać budżet i mieć szansę pełnego rozliczenia kosztów pośrednich. Należy także wziąć pod uwagę, że na podstawie innych przepisów wytycznych obowiązuje zasada proporcjonalności, która uzależnia stopień kosztów uznanych za kwalifikowane od stopnia realizacji wskaźników.
43	<p>Rozdział 8.4 Koszty pośrednie w projektach finansowanych z EFS pkt 9:</p> <p><i>Koszty pośrednie rozliczone ryczałtem są traktowane jako wydatki poniesione. Nie ma obowiązku zbierania ani opisywania dokumentów księgowych w ramach</i></p>	Należy uspoźnić przepisy dotyczące kosztów pośrednich z przepisami dotyczącymi kosztów zaangażowania personelu, które występują w ramach kosztów zarządzania (wliczanych w koszty pośrednie), zgodnie z którymi to przepisami wydatki związane z zaangażowaniem personelu są kwalifikowane, o ile są ewidencjonowane i ujęte w systemie	Niejasne jest, czy przepisy dotyczące zaangażowania personelu mają zastosowanie także do kosztów zarządzania ujętych w kosztach pośrednich. Przepisy te częściowo się wykluczają.

	<i>projektu na potwierdzenie poniesienia wydatków, które zostały wykazane jako wydatki pośrednie, w związku z tym dokumenty te nie podlegają kontroli na miejscu.</i>	informatycznym (6.16. pkt 10). Ponadto zapisy rozdziału 6.2 Ocena kwalifikowalności wydatku pkt 4 litera g mówią, że wydatek może być uznany za kwalifikowany, jeśli został należycie udokumentowany.	
44	Rozdział 8.7 Zasada elastyczności <i>Pkt 1. W przypadku projektów współfinansowanych z EFS wydatki objęte zasadą elastyczności są niekwalifikowane, chyba że co innego wynika z PO lub SZOP.</i>	Proponujemy usunięcie tego zapisu w kontekście dalszych zapisów rozdziału, które mówią o przypadkach kwalifikowania wydatków objętych elastycznością. Co więcej należy wyjaśnić jak zapisy tego rozdziału korespondują z zapisami rozdziału 6.16 Koszty związane z zaangażowaniem personelu pkt. 12 mówiące o kwalifikowalności kosztów związanych z wyposażeniem stanowiska pracy personelu.	W przypadku projektów EFS wyposażenie stanowiska pracy stanowi wydatek objęty zasadą elastyczności. Zgodnie z zapisami rozdziału 8.7 pkt 1 i dalsze takie koszty nie będą kwalifikowane w projektach EFS. Zapisy tego rozdziału dopuszczają zakup nieruchomości, natomiast już wyposażenia stanowiska pracy nie. Co więcej każdy projekt objęty zasadą elastyczności będzie musiał być zatwierdzony przez KM. Przy takiej konstrukcji przepisów koszty wyposażenia miejsc pracy w projektach finansowanych z EFS będą wkładem własnym beneficjentów, co nie jest uzasadnione.
45	Rozdział 8.7 Zasada elastyczności <i>Pkt 5. Zatwierdzenie projektu współfinansowanego z EFS zakładającego ponoszenie wydatków w ramach zasady elastyczności wymaga pozytywnej opinii komitetu monitorującego PO. Ww. opinia może dotyczyć jednego projektu lub określonej grupy projektów.</i>	Zapis niejasny. Należy doprecyzować zapis dotyczący sposobu akceptacji projektu lub rodzajów projektów przez komitet monitorujący.	Należy w szczególności wyjaśnić, czy możliwość realizacji projektów zakładających ponoszenie wydatków w ramach zasady elastyczności będzie zatwierdzana przez przygotowanie takich projektów (np. kryteria wyboru projektów będą to regulować) czy też KM będzie akceptował konkretne projekty, które już przeszły etap oceny, w tym także wyłonione w konkursie.
46	Rozdział 8.11 Projekty innowacyjne i ponadnarodowe, <i>Pkt 5. Koszty pośrednie partnera ponadnarodowego są niekwalifikowalne.</i>	Proponujemy usunąć ten zapis. Koszty pośrednie – rozumiane zarówno jako koszty koordynacji, koszty administracyjne i koszty utrzymania biura – powinny być kwalifikowane dla partnerów ponadnarodowych.	W sytuacji, kiedy koszty partnera ponadnarodowego są niekwalifikowalne stanowią one wkład własny tego partnera, a tym samym zniechęcają do podejmowania współpracy. Projekty ponadnarodowe stanowiły niewielki odsetek projektów realizowanych w latach 2007-2013 także ze względu na niekorzystne warunki finansowania.